

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASA

Redacția și Administrația :
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare
la 1 și la 15 a fiecărei luni

ABONAMENT:	
Parohiile :	200 Lei
Particularii:	160 Lei
Membrii Agrului	100 Lei

1857

1939

✠ PAPA PIUS XI.

No. 527/1939.

PAPA PIUS al XI-lea

O undă aeriană din această dimineață Ne-a adus trista veste a săvârșirii din viață a Preafericitului Părinte Papa Pius al XI-lea, întâmplată azi, în 10 Februarie a. c., orele 5'30, în anul al 82-lea al vieții, 60-lea al Preoției, 20-lea al Episcopatului și al 18-lea al glorio-sului său Pontificat. Era al 265-lea urmaș al Sfântului Petru, Vârhovnicul Apostolilor.

Cu toate că boala îndelungată și vârsta înaintată i-au sleit în vremea din urmă tot mai mult puterile, vestea morții Ne-a sosit ca un fulger ce străbate dela o margine la alta a lumii, umplând de adâncă jale pe toți fiii Bisericii.

Ajuns la cârma Bisericii în una din cele mai grele clipe pe care le-a cunoscut istoria lumii; pătruns de conștiința luminată a unei paternități universale pe care i-a încredințat-o Providența; crainic neînfricat și nebiruit al păcii dintre popoare; neostenit în a căuta și a găsi noi și noi inițiative și mijloace pentru a șterge lacrimile, a vindeca rănilile și a ușura atâtea necazuri pricinuite de nemilosul război; centru de atracție al unei vaste mișcări de guverne și de popoare ce se îndreptau spre Sfântul Scaun pentru a strânge raporturi prietenești și a-i cere neprețuitul său concurs la refacerea lumii; stăvilă puternică și neînfrânt în fața puhoiului cutropitor al noului păgânism ce amenință credința și civilizația deopotrivă, călcând în picioare demnitatea persoanei omeneste, Pius al XI-lea a scris una din cele mai strălucite pagini în istoria Bisericii. Prestigiul Sfântului Scaun poate nici când, în cursul veacurilor, n'a fost atât de mare ca sub acest glorios Pontificat.

Adânc pătruns de marea răspundere pe care Hristos, prin cuvintele *învățați toate neamurile*, a încredințat-o în întâiul rând Vicarului său de pe pământ, a căutat prin toate mijloacele să întărească și să sporească credința în fiii Bisericii și să o răspândească și la cei ce stau „în

întunec și în umbra morții“. Misiunile nici când nu au luat un avânt mai mare și înflorire ca la îndemnurile și stăruințele acestui mare Papă. Nota dominantă a Pontificatului său, însă, este Acțiunea Catolică, atât de dragă Inimii sale, pentru care a stăruit „cu vreme și fără vreme“. Aceasta l-a preocupat din primele zile ale Pontificatului: organizarea apostolatului mi-renesc, pentru a putea face să sălășluiască *pacea lui Hristos în împărăția lui Hristos*.

Jalea pe care o îmbracă Biserica la moartea lui Pius al XI-lea e cu atât mai mare cu cât actualele condițiuni politice internaționale țin în nesiguranță și continuă agitație lumea. În anii din urmă El părea că nu mai trăește decât pentru pace. Pentru ea și-a oferit lui Dumnezeu viața. Nu i-a fost însă dat s'o vadă pe deplin asigurată. Pacea i-a fost pogoramul și diviza pontificatului: „*Pacea lui Hristos în împărăția lui Hristos*“. Aceasta i-a fost și cea din urmă binecuvântare: *Pace! Pace!*

Acum făclia ce a luminat cu atâta putere întunerecul acestui veac s'a stins. Pius al XI-lea nu mai este. Păstorul cel vecnic a chemat la sine pe Locșitorul său de pe pământ, ca să-i dea răsplata cununei celei nevestezite slujii bune și credincioase, care lupta cea bună a luptat. Altarele sunt cernite. Durea Bisericii este mare. Noi fiii acestei Biserici catolice apostolice romane împărtășim durerea obștească și copleșiți de ea, plecăm genunchii în fața voinții lui Dumnezeu și înălțăm ochii noștri spre Domnul milelor, cerșind iertare pentru robul lui Dumnezeu Papa Pius XI-a mutat dela noi, pace lumii iar Bisericii sale văduvite, cărmaciu destoinic și luminat, vrednic urmaș al marelui dispărut.

Impărtășind aceasta triste vestă Veneratului Cler și iubiților Noștri credincioși, dispunem:

1. Timp de trei zile în toate bisericile din cuprinsul Diecezei se vor trage la amiazi toate clopotele câte o jumătate de oră.

2. În una din zilele până la înmormântare fiecare preot diecezan va celebra o sf. Liturghie pentru odihna sufletului adoratului Pontific.

3. În Duminică din 19 Februarie crt. în toate bisericile parohiale, la sfârșitul Sfintei Liturghii se va oficia un părăstas.

4. Atât preoții, cât și toți credincioșii, vor înălța rugăciuni către Domnul, ca Bisericii Sale să-i dea cât de îngrabă un nou Cap văzut, vrednic de aceasta cea mai mare vrednicie.

Oradea, 10 Februarie 1939.

In veci pomenirea lui!

Prestigiul Papalității

În legătură cu ultimele zile de pontificat ale Papei de fericită pomenire Pius XI, credem că nu putem face lucru mai plăcut, mai mângâietor, mai înălțător de suflete, decât semnalând câteva fapte mai noi, care arată limpede creșterea prestigiului Papalității în lumea întreagă.

Zicem, anume, în lumea întreagă, nu numai în cea catolică, fiindcă faptele la care ne referim sunt din sferele sociale politice și confesionale cele mai deosebite.

Ne gândim, întâiu, la recenta vizită a primului ministru englez *Chamberlain* și a lordului *Halifax* la S. Sa Papa Pius XI, apoi la alte fapte.

E, în adevăr, întâia dată de patru veacuri încoace, că doi miniștri ai Imperiului Britanic fac o astfel de vizită. Anglia și întreg imperiul ei colonial era pătruns până bine de curând de un duh nemai pomenit de vrăjmaș Scaunului Apostolic al Romei și catolicismului în general. Nu e așa de mult, de când Englezii vindeau ceci de mii de Irlandezi, robi în America, necruțând nici pe femei și pe copii. Și nici astăzi n'a dispărut cu totul învierșunarea fanatică a unor cercuri protestante engleze împotriva S. Scaun, cu toată acțiunea providențială a unor chiriarhi ca Newman, Manning, Bourne, a unor scriitorii convertiți ca Benson, Chesterton, Belloc etc., precum și a excelenței Asociații pentru răspândirea adevărului catolic.

Dintre dominioanele vastului imperiu britanic, cinci aveau de mult legături diplomatice cu S. Scaun: Canada, Africa Orientală, Australia-Noua Zelandă, Africa de Sud și Indiile. În cele din urmă, își trimite și Anglia protestantă și sectară un ministru al ei la Vatican.

La această măsură diplomatică a marelui imperiu, S. Scaun răspunde înființând și el o delegațiune apostolică la Londra, al cărei titular e Mgr. *Godefrey*, acest prelat care însoțește pe numiții miniștri britanici în călătoria lor spre Cetatea Eternă.

E de prisos să amintim că nici d. Chamberlain, nici lordul Halifax nu e catolic.

Totuși întreaga Britanie, și ei în deosebi, sunt convingși nu numai de neasemuita însemnătate a Vaticanului, ci și de interesul și bunăvoința lui pentru toate cauzele lor. S'a văzut aceasta și cu prilejul condoleanțelor așa de mișcătoare prezentate de Vatican la moartea Regelui George V.

Pe Lord Halifax, fiul lordului cu același nume, care a urmat pe vremuri celebrele convorbiri dela Malines cu neuitatul cardinal primat al Belgiei, Mercier, în sco-

pul restatornicirii unității creștine îl aduc la Vatican, de bună seamă și alte nostalgii.

E de prisos să reproducem amănuntele ceremoniei, cu care sunt primiți asemenea demnitari. Odată cu cei doi miniștri se prezintă în această istorică audiență papală și d. *Osborne*, ministrul Mării Britanii pe lângă S. Scaun.

După cum apare din laconicul comunicat apărut în *L'Osservatore Romano*, organul Vaticanului, S. Părinte s'a interesat de aproape de starea actuală a gustului familiei a suveranilor englezi, făcând călduroase urări atât pentru prosperitatea acestei familii cât și a împărăției întregi »Am apreciat mult« — declară primul ministru Chamberlain — »sinceritatea și intensivitatea preocupărilor Sfinției Sale pentru problemele ce turbură în acest timp pacea Europei și conștiința omenirii«.

Agenția Havas-Paris observă că această audiență depășește durata audiențelor obișnuite și arată cordialitatea raporturilor ce există între cele două mari puteri. Ipoteza cea mai acreditată, continuă corespondentul acestei agenții, este că înalții interlocutori ar fi discutat chestia Locurilor Sfinte și a refugiaților evrei. Vaticanul dorește anume ca toate Locurile Sfinte, nu numai Ierusalimul și Bethleemul, să fie la adăpostul oricărei vexații polițienești în timpul actualei tensiuni din Palestina. Vaticanul ar dori chiar un Statut juridic aparte pentru toate comunitățile catolice din Palestina.

În ce privește soarta refugiaților evrei, se știe că S. Scaun nu refuză ajutorul Său nici unui nenorocit, fără deosebire de lege, limbă sau țară.

Nu se poate tăgădui, scrie cu acest prilej ziarul francez *Figaro*, că vizita miniștrilor englezi la Vatican e culmea acestei călătorii diplomatice. Cu toată polițea aleasă a Ducelui, el nu-și putea ascunde nici sbârciturile feței, nici privirea vagă, pierdută în nelămuritul zărilor. La Vatican, însă, ei se simt între prieteni, în familie chiar, unde e numai dragoste și atențiune, nu calcul politic și rafinerie diplomatică. Numai de pe aceste culmi eterne ei pot contempla acea »beata pacis visio« (fericita viziune a păcii), de care vorbea ziarul S. Părinte în prețioasa audiență a acesteia memorabile.

În afară de această istorică vizită a miniștrilor englezi la Pius XI, mai sunt și alte fapte care trebuie subliniate.

Ocupându-se de situația Israelitilor în lumea întreagă »Correspondance juive«, organul congresului evreesc mondial, după ce mulțumește d-lui Roosevelt,

președintele Statelor Unite Americane adaugă: »Recunoștința, omagiile tuturor Evreilor trebuie să se adreseze, în același timp, unei alte mari căpetenii a omenirii, Papa Pius XI, care va rămânea pentru ei, până în timpurile cele mai îndepărtate, obiectul venerației lor«.

Se știe apoi că nu de mult Mahometani năpăstuiți de Sovitele »bezbojnice« s'au adresat tot Papii Pius XI ca atunci, când își ridică glasul pentru apărarea creștinilor, să nu-i uite nici pe ei, deoarece și ei îndură aceleași neajunsuri și n'au alt apărător decât pe el (califatul, se știe, fuseze mort înainte de a-l desființa Kemal Pașa »Gaziul«).

În ședința Adunării Deputaților francezi din 12 Ianuarie a. c. d. Edouard Heriot, deputat de Lyon, președintele acestei Adunări, între altele declară: »Să luăm seama, domnilor, dreptul moare și cu el sunt amenințate toate achizițiile umanismului vechiu, învățămintele Evangheliei, cuceririle gândirii filosofice«. Apoi adaugă: »La Roma, un moșneag spre care se

îndreaptă omagiile noastre de bună voie, întemeindu-se pe bărbăția lui spirituală, înnoește tradiția marilor Papi ocrotitori ai celor slabi, năpăstuiți pe nedreptul«.

Aproape nu ne vine să credem ochilor.

Parlamentul francez, focarul tradițional al anticlericalismului european, să aducă prin graiul președintelui său omagii ca acestea Papii dela Roma și catolicismului până bine de curând atât de odios? Unde e ministrul Combes și faimoasa lui lege de separație a bisericilor de Stat?

Și să nu dăm în asemenea împrejurări lui Dumnezeu mulțumită din tot sufletul nostru, pentru că în nemărginita Lui înțelepciune și cele mai rele lovituri ale sorții le îndreaptă spre binele și folosul nostru, precum și spre negrăita Lui slavă?

Și să nu fim mângăiați chiar în marea încercare, ce îndurăm și noi cu întreaga Biserică, văzând strălucita moștenire a acestui pontificat atât de glorios?

P. Ioan Georgescu

Date biografice

Răposatul Papă s'a născut la Desio lângă Milano, în 31 Mai 1857, dintr'o familie modestă dar adânc religioasă, Primele studii le-a făcut în satul său natal și în Milano, iar apoi e trimis la Roma în Colegiul Lombard. Cursurile teologice le urmează la Universitatea Gregoriană, unde ia doctoratul în Teologie și în Dreptul canonic, ca la Academia S. Toma, înfemeiată de Leon XIII, să ia doctoratul și în filosofie. În 20 Decembrie 1879 este hirotonit preot în Basilica din Lateran, care mai târziu avea să devină catedrala Episcopatului său Roman. Întors la Milano e numit profesor în Seminarul cel Mare, dezvoltând în aceeași vreme și o intensă activitate pastorală la una din parohiile aceluia oraș. Calitățile lui alese de pasionat cărturar, îi deschid curând drumul la Biblioteca Ambroziană, una din cele mai de seamă din lume. După moartea Megr. Ceriani, celebrul orientalist, e numit director al Ambrozianei. În 1912, când prefectul de atunci al Bibliotecii Vaticane, P. Ehrle e creat cardinal, Achille Ratti — aceasta îi era numele — e chemat în fruntea acesteia și e numit totodată Canonic la S. Petru și Pronotar Apostolic. În cei treizeci de ani de intensă cărturărie, petrecuți în cele mai de seamă biblioteci el are răgaz să-și câștige armele adevărului, *arma veritatis*; știința. Știința nu numai pentru acțiune, ci mai ales pentru viață, spunea Dânsul într'o memorabilă audiență acordată unui distins prelat. Știința pentru viață este aceea care îl face pe om, om cinstit și creștin convins. Aceasta știință formează și dezvoltă caracterul conform judecării drepte și legii lui Dumnezeu. Știința aceasta are pentru un suflet de apostol, pentru un preot mai ales, o valoare apologetică și-i împrumută un prestigiu extraordinar. Și Pius XI s'a distins în această știință.

În 1918 Papa Benedict al XV-lea îl trimite ca Vizitator Apostolic în republica reînviată a Poloniei. Mai

târziu, în 28 Octombrie 1919 este consacrat ca episcop de către răposatul cardinal Kakowsky, cu titlul de arhiepiscop de Lepanto și e numit întâiul Nunțiu Apostolic în Polonia. E cunoscută pilda de eroic curaj pe care a dat-o, rămânând la postul său, pe vremea când armatele sovietice împresurază Varșovia, fugind toți din capitală dimpreună cu Corpul Diplomatic. Numai Nunțul Apostolic a înfruntat primejdia, devenind astfel adevărat *Defensor Civitatis*.

Dar evenimentele se precipitau. În 1921 moare Cardinalul Ferrari, arhiepiscopul din Milano. Benedict XV îi numește ca urmaș pe Nunțul din Polonia, ridicându-l, în Consistorul din 13 Iunie 1921, la demnitatea de cardinal. Înainte de a se înscăuna, noul arhiepiscop ține să prezideze un pelerinaj național italian la Lourdes. Înscăunat în 8 Septembrie, abia a rămas câteva luni în scaunul S. Ambrozie și a S. Carol Borromeo: *raptim transit*. În acest timp a avut fericirea să inaugureze Universitatea catolică a Preasf. Inimi din Milano. În 22 Ianuarie Papa Benedict XV moare, iar Conclavul Cardinalilor ce se întrunește în 2 Februarie seara, la 6 Februarie îl alege de Cap al Bisericii, luându-și numele de Pius XI. Cel dintâiu act al pontificatului său a fost un gest de pace. El a dat cel dintâi, după 1870, Binocuvântarea *Urbi et Orbi* din loja externă a S. Petru, în prezența unui numeros public și a trupelor italiene cari veniseră să-i dea onorurile. Pontificatul său, despre care s'a scris mai de multeori în coloanele acestei reviste, a fost unul din cele mai fecunde. Prin munca sa de împăciuire a popoarelor, prin avântul dat misiunilor, prin intensificarea vieții religioase și larga atențiune dată studiilor bisericesti, dar mai ales prin Acțiunea Catolică, acest mare Papă, adevărat *Fides intrepida*, pregătește calea viitorului *Pastor Angelicus* ce îi va urma. Pius XI a fost farul luminos al acestui veac întunecat. *Erat lucerna ardens et lucens in caliginoso loco*.